
INSTYTUT GOSPODARKI ROLNEJ

Satelitarny monitoring Wspólnej Polityki Rolnej

22 maja 2018 roku weszło w życie rozporządzenie wykonawcze Komisji Europejskiej 2018/746 z dnia 18 maja 2018 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 809/2014 w odniesieniu do zmiany pojedynczych wniosków i wniosków o płatność i kontroli. Pod tą zawiłą nazwą kryją się bardzo konkretne zmiany w kwestii zarządzania i monitorowania realizacji Wspólnej Polityki Rolnej.

Najważniejsza zmiana dotyczy brzmienia dotychczasowego art. 24 ust. 1 rozporządzenia. Jego nowa treść brzmi:

„Właściwy organ przeprowadza inspekcje fizyczne w terenie, w przypadku gdy fotointerpretacja satelitarnych lub lotniczych ortoobrazów lub innych odpowiednich dowodów, w tym dowodów przedstawionych przez beneficjenta na wniosek właściwego organu, nie dostarcza wyników, które pozwalają na wyciągnięcie ostatecznych wniosków, satysfakcjonujących właściwy organ, w odniesieniu do kwalifikowalności lub, w stosownych przypadkach, właściwej powierzchni obszaru, który jest przedmiotem kontroli administracyjnej lub kontroli na miejscu.”

Oznacza to wprowadzenie do dotychczasowych praktyk kontrolnych domniemania posiłkowania się zdjęciami satelitarnymi. To jednak nie koniec rewolucji w monitoringu polityki rolnej. Nowelizacja rozporządzenia wprowadza cały szereg zasad dokonywania kontroli za pomocą satelitów Sentinel. Nowy art. 40c ust. 1 stanowi bowiem:

„Właściwe organy mogą prowadzić kontrole w formie monitorowania. W przypadku gdy się na to zdecydują:

a) ustanawiają procedurę regularnych i systematycznych obserwacji, śledzenia i oceny wszystkich kryteriów kwalifikowalności, zobowiązań i innych obowiązków, które można monitorować przy pomocy danych pochodzących z satelitów Sentinel programu Copernicus lub innych danych o co najmniej równoważnej wartości, przez okres umożliwiający stwierdzenie kwalifikowalności pomocy lub wsparcia, o które wnioskowano;

b) w stosownych przypadkach, w celu stwierdzenia kwalifikowalności pomocy lub wsparcia, o które wnioskowano, prowadzą odpowiednie działania następcze;

c) prowadzą kontrole w odniesieniu do 5 % beneficjentów, których dotyczą kryteria kwalifikowalności, zobowiązania i inne obowiązki, których nie można monitorować przy pomocy danych pochodzących z satelitów Sentinel programu Copernicus lub innych danych o co najmniej równoważnej

INSTYTUT GOSPODARKI ROLNEJ

wartości, i które są odpowiednie do stwierdzenia kwalifikowalności pomocy lub wsparcia. Losowo wybiera się 1–1,25 % beneficjentów. Pozostałych beneficjentów wybiera się na podstawie analizy ryzyka;

d) informują beneficjentów o decyzji dotyczącej przeprowadzenia kontroli w formie monitorowania i ustanawiają odpowiednie narzędzia do komunikacji z beneficjentami co najmniej w sprawie ostrzeżeń i wnioskowanych dowodów do celów lit. b) i c).”

Sentinel. Źródło: ESA/Youtube

Nowe narzędzie

Wykorzystanie programu Copernicus i europejskich satelit Sentinel to ważny krok w kierunku upraszczania i unowocześniania Wspólnej Polityki Rolnej. Nowe unijne regulacje pozwolą na sprawny i tani monitoring gospodarstw rolnych pobierających unijne wsparcie finansowe, zwłaszcza w formie tzw. płatności obszarowych. Niemniej dzięki obserwacjom satelitarnym będzie możliwe także kontrolowanie wywiązywania się z obowiązków w ramach procedury przyznawania płatności bezpośrednich oraz wsparcia rozwoju obszarów wiejskich.

INSTYTUT GOSPODARKI ROLNEJ

Komisja chce także zachęcić państwa członkowskie oraz beneficjentów do innowacyjnego partycypowania w wykorzystywaniu narzędzi kontrolnych. Dlatego początkowo dopuszczalne będzie także m.in. wykorzystywanie dronów oraz zdjęć geotagowanych. Unia chce drastycznie zmniejszyć liczbę standardowych wizyt kontrolnych na farmach. Od teraz będą one stosowane jedynie w sytuacjach, w których inne narzędzia nie dają jednoznacznej wiedzy o danym gospodarstwie. Komisarz ds. rolnictwa Phil Hogan zauważył, że nowe regulacje znacząco ograniczą biurokrację i sprawią, że beneficjenci nie będą bali się ciągłych inspekcji.

Dotychczas państwa członkowskie były zobowiązane do prowadzenia rutynowych kontroli gospodarstw w ramach Zintegrowanego Systemu Administracji i Kontroli. Miało to gwarantować, że każdy eurocent przekazywany na politykę rolną i rozwój obszarów wiejskich jest właściwie wydatkowany. Na odejście od starego systemu państwa członkowskie mają dwa lata.

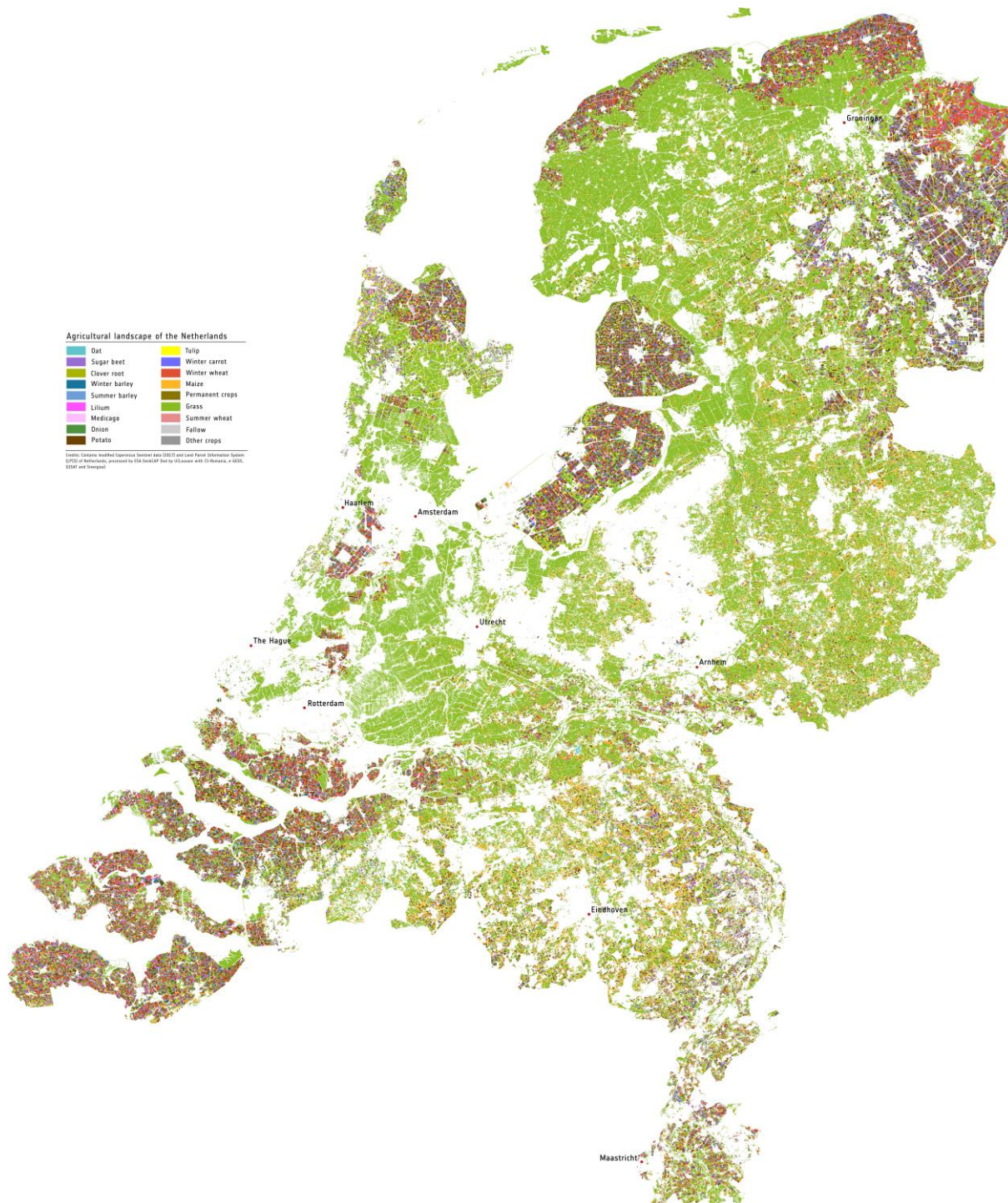
Źródło: ESA/YouTube

Dzięki wykorzystaniu programu Copernicus można bez najmniejszej ingerencji zbadać dany areal pod kątem rzeczywistego użytkowania i konkretnych upraw. Dane te są następnie porównywane z tymi zawartymi w Systemie Identyfikacji Działek Rolnych i na tej podstawie analizuje się możliwość udzielenia wsparcia finansowego.

INSTYTUT GOSPODARKI ROLNEJ

Korzyści

Obraz satelitarny upraw w Holandii/Crop Map. Źródło: ESA–Sen4CAP

INSTYTUT GOSPODARKI ROLNEJ

Satelity Sentinel są w stanie dostarczać precyzyjnych informacji na temat struktury upraw gruntów w państwach członkowskich. Bezbłędnie rozpoznają rodzaje upraw.

Do monitoringu Wspólnej Polityki Rolnej wykorzystane zostaną dwie satelity: Sentinel-1 i Sentinel-2. Poza monitoringiem i funkcją kontrolną, staną się one narzędziem do zbierania informacji na temat biomasy oraz tego, kiedy prowadzone były żniwa. Ponadto, satelity dostarczą unijnym farmerom wiadomości o kondycji gruntów rolnych oraz chorobach, które dotyczą poszczególne uprawy. Dwukrotnie w ciągu dnia aktualizowane dane są niemal od razu dostępne na Ziemi.

Aktualnie sześć państw członkowskich zgłosiło chęć do natychmiastowego wdrożenia monitoringu satelitarnego i odejścia od dotychczasowych form kontroli. Są to: **Hiszpania, Czechy, Rumunia, Holandia, Litwa, Włochy.**

